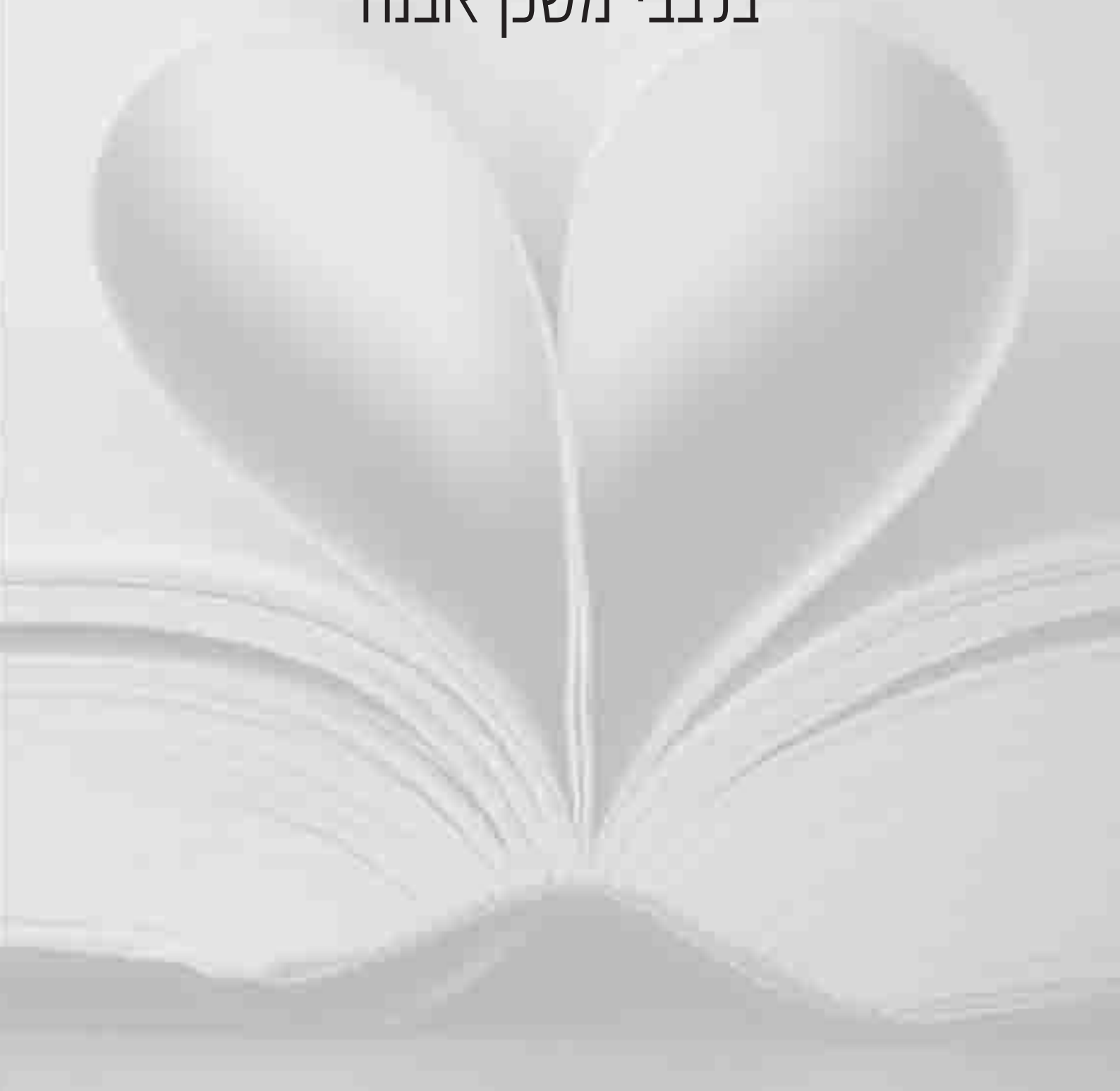

אנציקלופדיה
עבודת ה' פנימית

א-ו - אורב

בלבבי משכן אבנה

אורב

אורב, פעמים נכתב מלא, עם ו', ופעמים נכתב חסר ו', מלשון **או-רב**, **אור** - **רב**, ורב הוא מלשון "רבת את ריבם", והוא מלשון של **ריבוי**, מלשון "רבים ביד מעטים". כשנעשה הנס של הנצחון, המציאות שקדמה לנס היא שהיה מציאות של **רבים** שבאו למלחמה, וזה הגדר של **אורב**, כאשר הוא **אורב** לזולתו, היינו שהוא בא ל**ריב** עמו, והוא מעמיד את עצמו להיות **רב**, מלשון של **ריבוי** ביחס למי שהוא בא להילחם עמו. זה **אורב**.

ה'אורב' דילן - להמעיט ה'אור אחד' לאור -רב

אבל יתר על כן, כמו שהוזכר, **אורב** הוא מלשון של **אור-רב**, או **או-ריבוי** או **אור-ריבוי**, מלשון של הארה, ישראל הם בבחינת **אור**, "יאר ה' פניו אליך", **ישראל** אותיות של **יאר**, שזהו ה"יאר ה' פניו אליך", וכאשר באים לריב ולהלחם עם האור שבישראל, יש בזה כמה פנים מהו האופן של המלחמה, אופן אחד של מלחמה הוא ע"י הריבוי של אותה הארה, כלומר, לא ריבוי מצד המעליותא, אלא ריבוי מצד החסרון שבדבר, מדרגת "תורה אור" זה מדרגה של אור, וכאשר באים להרבות את האור, כלומר, שבאים לחלק אותו לחלקיו, שזהו בבחינת "נר מצוה",

וזה גופא עומק המלחמה שהיוונים טמאו כל השמנים, בכדי שלא יהיה שמן להדליק בו את אור ז' הנרות שבמנורה, כלומר, המלחמה היא לצמצם את האור ממדרגה של אחד - אור, ולהשפיל את אותו אור למדרגה של נר, זהו הפירוד של האור, הפיזור של האור, הריבוי של האור הוא שנעשה ממציות של אור אחד ריבוי של הארות, זה גופא אופן אחד מאופני המלחמה,

ומצד כך זהו נקרא החשכה, כלומר, לא החשכה גמורה, ובעומק הרי אין חושך גמור בבריאה, שכיון שיש מציאות של אור בבריאה, שלעולם כל דבר כאשר הוא מסתלק הוא משאיר מציאות של "רשימו", ולכן אין החשכה גמורה בבריאה, והדוגמא הפשוטה והבהירה זהו ה"ולחושך קרא לילה", והלילה הוא לא חושך גמור, אלא יש בו מציאות של לבנה שמקבלת מן החמה ויש בה הארה, ומ"מ א"כ, הגדרת חושך אינו חושך גמור אלא התמעטות ההארה - זהו הגדרה של חושך, וכמו שהוזכר בפעמים הקודמות, שכידוע **חושך** הוא מלשון "לא חשכת את בנך את יחידך ממני" מלשון של מניעה. וא"כ הגדרת חושך, שהוא מונע את מציאות האור באופן חלקי, זהו חושך.

ולפי"ז, בערכין דידן גדר מציאות החושך היא התמעטות האור ממדרגת "תורה אור" למדרגת "נר מצוה" וזה גופא נקרא "להשכיחם תורתך" דייקא, "תורתך" הוא מדרגת "תורה אור", ו"להשכיחם" היינו **חושך** שהוא אותיות **שכת**, וא"כ ה"להשכיחם תורתך" הוא באופן של "החשיכו עיניהם של ישראל" כמו שדורשים חז"ל על יון את הפסוק של "וחושך על

פני תהום", ואיך הוא אופן ההחשכה? ע"י ההתמעטות ממדרגת אור "תורה אור", חכמה, למדרגת "נר מצוה" דהיינו חלוקת האור לפרטים.

וזהו **אורב**, יון הם אורבים על ישראל, להמעיט מהם את מדרגת התורה הזו.

מדרגת תלמוד ירושלמי ומדרגת תלמוד בבלי

ובעומק יותר, יש לנו מדרגת תורת ארץ ישראל שזהו ה"תלמוד ירושלמי", שפעמים נקרא בלשון רבותינו "גמרת ארץ ישראל", ויש לנו את תורתה של בבל, וכמו שדורשת הגמ' הרי. על מה שנאמר בקרא "במחשכים הושיבני כמתי עולם" זה תלמודה של בבל, ומכנגד כך אומרים חז"ל להדיא שתורת ארץ ישראל ה"ירושלמי" נקרא תורה של אור, היפך ה"מחשכים הושיבני כמתי עולם" של תורת בבל, תורת ארץ ישראל נקראת אור.

וא"כ ברור הדבר, במצב של "במחשכים הושיבני" שנמצאים בחושך, הרי דרך האדם להדליק נר, ביום, "שירגא בטיהרא מאי אהני ליה", ועיקר שימוש של הנר הוא בלילה, ולפי"ז, תורת בבל היא במדרגה של "נר מצוה", ומדרגת תורת ארץ ישראל היא בבחינת "אורא דארץ ישראל מחכים" וכידוע בלשון רבותינו שאויר אותיות אור - י', שאור שהוא בבחינת י' - עשרה, זה ההארה השלימה, ובארץ ישראל מצטייר שלימות ההארה הזו ע"י ה"אורא דארץ ישראל מחכים", ובבבל שעליה נאמר "במחשכים הושיבני כמתי עולם" זו תלמודה של בבל, ההחשכה היא שזה הופך להיות בבחינת "נר מצוה" קיום המעשה של הדבר.

ובעומק, זה נקרא בלשון חז"ל "הן הן גופי תורה" שזה קאי על "הויות דאביי ורבא" שזהו תורתה של בבל, גדר **גופים** כמו שמצינו בלשון הש"ס בכמה מקומות, "גופים חלוקים", כלומר, בגופים הם חלוקים מהדדי, אבל מדרגת ארץ ישראל שהיא בבחינת "אורא דארץ ישראל מחכים", היא לא במדרגת **גוף** אלא במדרגה של ראש, גולגולת ומוחין.

יון - התנגדות למדרגת ראש

ולמדרגת ראש שמתגלה בארץ ישראל, מתנגדת יון, שהרי כידוע עד מאד, כל המועדים פסח שבועות וסוכות, וכן פורים מצד המאורעות שמכחם הם הוקבעו, המאורעות הללו היו בחוץ לארץ, חוץ מנס חנוכה שגלות יון היא גלות שהיתה בארץ ישראל, וא"כ הגלות של יון, יסודה היא ביחס לגולגולת, למוחין, לתורה של ארץ ישראל, ובדרך רמז, כידוע, יון בגיטמריא **גלגל** [ס"ו], זהו **גלגלת**, שהיא הבית קיבול למציאות המוחין, שהמוחין נמצאים בתוך הגולגולת, ומכח הגולגולת שהוא הכלי קיבול, יון מורידים את מדרגת המוחין ראש למדרגת "הן הן גופי תורה", כלומר, שהדבר מצטמצם והופך להיות במדרגה של **גופא** כמו שהוזכר.

בדקות, כל **גוף נקרא גוף מלשון הגפת דלתות**, כלומר מלשון סגירה של דבר, ובחנוכה נאמר דייקא, "מדליקו על פתח ביתו מבחוץ" כלומר, הוא לא מעמיד את הפתח באופן של "הגפת דלתות" בבחינת **גוף**, אלא באופן של ראש, של חכמה שנאמר בו "את פתח לו", במקום הפתיחה ולא במקום הסתום, כמו שנתבאר.

ומ"מ א"כ, מדרגת "תורה אור" שהיא מדרגת ראש, מדרגת מוחין, לזה מתנגדים יון שהם בבחינת הגולגולת כמו שהוזכר, והם מגלגלים את הדבר מלעילא לתתא, ומורידים אותו למדרגת "גופא", למדרגת "במחשכים הושיבני כמתי עולם, זו תלמודה של בבל".

ובעומק, ההבנה הדקה - יש לנו תורת ארץ ישראל "תלמוד ירושלמי", ותורת בבל "תלמוד בבלי", והרי בין כל שני דברים יש כח המחובר. איפה הכח שמחבר את תלמוד בבלי ואת תלמוד ירושלמי? יש בזה כמה פנים. ונזכיר פנים אחד לסוגיא דידן השתא, הסוגיא של "מאי חנוכה" שנמצאת בפרק "במה מדליקין", היא כח הממצע בין תורת "בבלי" לתורת "ירושלמי", מצד אחד זה "נר מצוה", שזהו ה"במה מדליקין ובמה אין מדליקין", שזה הרי יסודו ותחילתו של כל הפרק, דיני הדלקת הנר, אבל כאשר נעשה הנס דחנוכה ובמקום שידלוק יום אחד, זה דלק שמונה ימים - והיינו, שנעשה ריבוי של הארות.

אור השמונה נרות דחנוכה שמשורש ה'אור אחד'

אבל עומק הגדרת הדבר מה שהוא יכול היה לדלוק **יום אחד**, זה מהשורש של האחד הגמור, והאור של היום אחד' שהוא בבחינת "תורה אור" כמו שהוזכר לעיל, שזהו בחינת האור שברא הקב"ה ביום ראשון, הוא האיר אותו במקום ההתפרטות של הארות. וזהו ההבחנה של **אורב** - **אור ב'**, "את שני המאורות הגדולים" אבל נעשה התפרטות יתר על כן, שזהו "ואת הכוכבים",

וההארה שמתגלה בנר חנוכה, שזהו הנס שמה שהיה ראוי לדלוק יום אחד, דלק שמונה, ביאור הדבר מצאו פך שמן אחד חתום בחותמו של כהן גדול, כלומר הארה של תורה אור, שזוהי ההבחנה הפנימית של ה"יום אחד", "אור אחד", ומה שהוא הוא **חתום**, כלומר, **חתום** מלהתפרט לחלקיו, זהו **חתום** בחותמו של כהן גדול, ונעשה נס ודלק שמונה נרות, כלומר האיר האור של הנרות, לא מהכח של הנרות כשלעצמם, שהם "נר מצוה" אלא האור שעל הנרות האיר מכח מדרגת ה"תורה אור" שהיא אחד, זה גופא ההכנעה של יון, למהלך המתבאר, כלומר, מה שמצד יון נעשה ההשפלה מתורת ארץ ישראל - מוחין שבגולגולת - לתורת בבל "גופי תורה" שהוא מקום ההתפרטות של ה"נר מצוה", כאשר נמצא ה"פך שמן אחד חתום בחותמו של כהן גדול" שאין בו את ההתפרדות - זוהי חתימתו, דבר הסתום וחתום שהוא בלתי מתפרט, מה שהוא דלק שמונה ימים, כלומר, שה"נר מצוה" מאיר ממדרגת "תורה אור", היפך ה"להשכיחם תורתך", חזר והאיר ההארה של התורה, וזה גופא ההכנעה של יון.

וזה עומק שיטת בית הלל, שכדבריהם אנחנו נוהגים למעשה, שמתחילים ביום ראשון נר אחד, עד יום השמיני שמדליקים שמונה ימים, וביום הראשון, כדברי הב"י הידועים, מדליקים כנגד כך שמצאו את הפך שמן, כלומר, שהיום הראשון מאיר את ההארה של עצם ה"תורה אור", והשבעה ימים שאחריו, מאירים את מדרגת ה"נר מצוה" שזה שבעת נרות, זה גופא מהלך פני ההדלקה, "זה לעומת זה" בכדי להכניע את כח רוח הטומאה של היוונים, כנגד כך רוח דקדושה של אור התורה, "זה לעומת זה עשה האלקים", זהו "מאי חנוכה", שקבעום ועשאו ימים טובים בהלל והודאה.

מדרגת נר שבת ומדרגת אבוקה שבנר הבדלה

מהלך הפוך לדברים, יש סדר של ריבוי של אור, שהוא לא ריבוי ממקום של התפרטות אלא להיפך, והדוגמא הבהירה לכך, יש לנו **נר שבת ונר הבדלה**, **נר שבת**, מעיקר הדין לכתחילה צריך שני נרות, כנגד זכור וכנגד שמור, שני נרות דייקא, ואילו במוצאי שבת יש דין להיפך, דייקא לקחת **אבוקה** שני נרות שמאירים באור אחד. וברור הדבר שבת היא היום השביעי בבחינת מנורה שנאמר בה "ועשית את נרותיה שבעה" שיש בה שבעה קנים, שבעה נרות, כנגד שבעת ימים, והיום השביעי מקביל למה שנאמר במנורה "אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות", שכל הנרות פונים לנר המערבי שהוא עיקר, ואמנם בששה ימים אין לנו דין של הדלקה, אבל בכל שבת קודש יש לנו דין של הדלקה כנגד הנר המערבי שהוא הנר העיקרי, שעליו נאמר "אל מול פני המנורה" שאליו פונים כל הנרות, זהו הדין של הדלקה בשבת, להדליק את הנר השביעי, ובבית המקדש שקדושתו גבוהה, גם כנגד ששת ימי המעשה היתה ההדלקה של ששת הנרות שבמנורה.

אבל במוצאי שבת, מוצאי שבת הוא היום השמיני, ההדלקה שמדליקים במוצאי שבת הוא השורש להדלקה של נר חנוכה, וזה ברור ופשוט, שהרי שורש ההדלקה של מוצ"ש כמו שאומרת הגמ' בפסחים שהאור [אש] שישנו בידינו הוא מאדם הראשון, שבמוצאי שבת, כיון ששקעה חמה ונעשה חושך, "מה עשה אדם הראשון לקח שני אבנים וחיכך זה בזה ומשם יצא האור לעולם", ועל זה אומרת הגמ' שמשם מקור האור שיש בידינו. כלומר, האור שיש בידינו הוא בא מכח שחשך לו לאדם הראשון, שלכן הוא לקח שני אבנים והקישם זה בזה, והרי שזה אור שבא מתוך החושך.

זה ההגדרה של נס חנוכה, היוונים בקשו "להשכיחם תורתך", "וחושך על פני תהום" זה יון שהחשיכה עיניהם של ישראל, כמו אומרים חז"ל, ונעשה מחושך זה אור של הדלקה, זהו השמונה ימים מכח המוצאי שבת שהוא ביום השמיני, ולכן בהבחנה מסוימת, זמן ההדלקה הוא בצאת הכוכבים, כלומר הזמן המקביל לצאת השבת קודש אצל אדם הראשון שאז חשך העולם בעדו, שאז נעשה אצלו זמן ההדלקה, כאן מונח שורש עומק ההדלקה של נר חנוכה כמו שנתבאר.

אבל בהדלקה של מוצאי שבת, דייקא, לא נאמר בה להדליק נרות נפרדים, אלא אדרבה, יש בה דין של אבוקה, הגדרת אבוקה מהצד החיצון שלה, זה מלשון "ויאבק איש עמו" שהנרות בבחינת "מיאבק אהדדי", אבל הפנימיות של האבוקה, זהו **איבוק** מלשון **חיבוק**, כמו שאומר הרמב"ן שבלשון הקודש האותיות מתחלפות אהדדי, וכדרשת הגמ' בחולין לגבי "ויאבק איש עמו עד עלות השחר", "**ויאבק**" "**ויחבק**", והרי ששם הושרש השורש שהנרות מתחברים יחד אהדדי, ומצד כך "**ויאבק**" הוא מלשון **אב**, שהוא מלשון ההתחלה, שהוא **א' ב'**, **הב'** שהוא **שנים** יונק מן **הא'** האחד ומכח כך השנים חוזרים לאחד.

פנימיות מדרגת אבוקה מל' חיבוק - צרוף האורות לאור אחד

ולפי"ז, לעניינא דידן במדרגת האורב כמו שהוזכר שזהו **אור** - **ב'**, כלומר שני האורות הללו מצטרפים יחד אהדדי, ישנה הבחנה של **אורב בא'** שהוא מקביל **לעורב בע'**, שהוא מלשון **ערב**, בבחינת "ויהי **ערב** ויהי **בוקר**", שערב נקרא **ערב**

מלשון של **תערובת** שזה בחינת האבוקה שהאורות מתערבבים יחד אהדדי, ומצד כך יכול להיות שהתערובת יוצר מקום של מלחמה, זהו "ערב רב", "ערב זעיר", מקום של מלחמה, אבל מצד נקודת פנימיות הדברים שזה בחינת האבוקה שהוא לשון של **איבוק** - מל' **חיבוק**, שהאורות מצטרפים יחד אהדדי ונקשרים זה בזה ומחוברים יחד, ועל ידי כן נהפך האור למציאות של אור אחד גדול, זה עומק המדרגה של הדלקת נר חנוכה.

ולהבין עמוק, זה עומק שיטת בית שמאי שמתחילים בשמונה נרות ומסיימים בנר אחד, כלומר, מתחילים ממקום ההתפרטות, והאורות לאט לאט מתאחדים, כטבע האש שעולה מעלה. לבית הלל זה הארה מהשורש לענפים, מלמעלה למטה, ולבית שמאי זה הארה מלמטה למעלה, שהנרות הולכים ומתאחדים, עד שמגיעים למקום האחד.

הגמ' הרי, אומרת בנר חנוכה שכאשר הדליק כמה נרות באופן שהם מתערבבים יחד והם נראים כאבוקה, ההדלקה פסולה כי יש דין בנרות, שכל נר יהיה ניכר לעצמו, בעומק, לשיטת בית שמאי, זה כל מהלך הנרות, לחבר בחזרה את הנרות [בוודאי שאפשר להבין שגם לב"ש הדין הוא שזה יהיה פסול, כי זה גופא הדין לראות שזה לאט לאט מתאחד מיום ליום, כלומר במהדרין] ועכ"פ היסוד של הדברים לשיטת בית שמאי, הוא שתכלית כל ההארה של כל שמונת ימי חנוכה שהנרות הולכים ומתמעטים, "כנגד ימים היוצאים", כלומר שהאורות הולכים ומצטרפים, הולכים ומתאחדים, עד היום השמיני ששמה מתגלה שלימות האבוקה, שכל האור מאיר בבת אחת, זהו עומק נקודת האחדות.

ובעומק, לשיטת בית שמאי מה שמצאו פך שמן אחד שראוי לדלוק יום אחד, ומה שביום האחרון מדליקים נר אחד, הרי שתפיסת ההארה היא כלל, פרט, כלל, זה שלימות נקודת ההארה, **ובעומק העצום**, האחדות של בית שמאי ובית הלל בבת אחת, זוהי שלימות ההארה.

וא"כ, לבית הלל ההארה היא מאחד לריבוי, מה"תורה אור" לריבוי של ה"נר מצוה", אבל לא באופן של "להשכיחם תורתך" אלא באופן ששורש ההארה דתורה מאירה בענפים.

לבית שמאי המהלך הוא הפוך, להעצים את ההתפרטות ע"י אחדותם עד שמאחדים את הכל שזה עומק ההדלקה של "נר אחד".

ושלימות ההארה הזו, כאשר היא מצטרפת גם יחד, זוהי שלימות ההארה של מדרגת נר חנוכה.

האור של נר ה'שמש'

וביתר חידוד, הרי כמו שאומרת הגמ' בשבת, שבאופן שההדלקה היא בבית, לצורך השתמשות באור יש דין להדליק - נר אחר שיאותו לאורו, על מנת שלא ישתמש בנר חנוכה כיון ש"אין לנו רשות להשתמש בהם אלא לראותם בלבד", וכידוע, על שם כן נקרא הנר הזה "שמש" מלשון שימוש, כי בשאר הנרות אסור להשתמש בהם, ואותו מדליקים לצורך שיוכלו להשתמש בו, על שם כן הוא נקרא "שמש".

וידוע עד מאד מדברי רבותינו, שאמנם בפנים הפשוטות, השמש הוא הנר הפשוט יותר משאר הנרות, כי בו אין את הקדושה שנאמר בנרות חנוכה "הנרות הללו קודש הם ואין לנו רשות להשתמש בהם", כי הרי בנר הזה מותר להשתמש

בו וממילא אין לו גדר של קודש, בדקות, יש הרי דין של תשמישי קדושה ויש דין של תשמישי מצוה, שבתשמישי מצוה חפצא דמצוה אין בהם דין של קדושה שטעונים גניזה, ובתפילין ומזוזות מה שצריכים גניזה הוא מכח קדושת הפרשיות שכתובים בהם ולא מכח המצוה, ובזה שונה נר חנוכה שיש בו קדושה אף שהוא רק מצוה, ואמנם יש עוד דבר שנאמר בו קדושה בעצם המצוה, במצוות סוכה ששם נאמר כדברי הגמ' בסוכה ששם שמים שורה על הסוכה ולכן יש קדושה בסוכה עצמה, ובעומק, חג הסוכות עצמו הוא השורש לחנוכה כידוע, חג הסוכות שמונה ימים כחנוכה ושם יש גם דין של סוכה בבחינת מקום הדירון, שהסוכה זהו ביתו בסוכות, וכמו כן יש דין של "נר איש וביתו בנר חנוכה, ועוד דברים שהם מקבילים אהדדי ולכן שם בנר חנוכה יש בו קדושה, ומ"מ בנר חנוכה, שיש קדושה בעצם הנרות עצמם, אבל כ"ז רק בנרות של המצוה, אבל בנר שמדליקים להשתמש לאורו שאין בו את אותה קדושה, ונמצא שהוא פחות ממדרגת שאר הנרות.

אור ה'שמש' - שלימות הארת ה'אחד' שבנר חנוכה

אבל האופן שביארו רבותינו, שאורו של השמש הוא אור גדול יותר, ולכן הוא בוקע אפילו את מקום החומר ומותר להשתמש לאורו.

והשורש של השמש, בצד התחתון זה הנחש שעליו נאמר "חבל על שמש גדול שאבד מן העולם" כלשון הגמרא בסנהדרין, ומהצד העליון הוא מההבחנה של השמש, אבל לא שמש חמה במדרגה שהיא נמצאת השתא, בתוך נרתיקה, אלא מעין מה שאומרת הגמ' בנדריים ועוד, שלעתיד לבוא עתיד הקב"ה להוציא חמה מנרתיקה, ב"שמש" מתגלה האור הגנוז של ה"עתיד הקב"ה להוציא חמה מנרתיקה", ושם נאמר "צדיקים מתעדינין בה, מתרפאין בה" זוהי שלימות ההארה שמתגלה בנר חנוכה.

ובהבחנה דקה יותר, בשאר הנרות יש התפרטות ואחדות, מאחד לשמונה לב"ה, ומשמונה לאחד לב"ש, אבל יש בחינה של אחד, והתפרטות, בכדי שיאותו לאורו, מדליקים נר אחד שמש.

ובאמת זה שאלה גם בהלכה, שלכא' אם עומדים למשל ביום השמיני שיש שמונה נרות, ויש נר אחד שהוא הנר התשיעי, שלמעשה כאשר האדם משתמש לאור השמש, לכא' הארת השמש בטילה בשאר ההארות כולם, ונמצא שהוא משתמש באור של הנרות, אם זה רק סברא להיכר, תינח, אבל זה לא סברא להיכר, זה סברא של "אסור להשתמש לאורה", ואם כן, מה מועיל שיש כאן נר אחד שהוא שמש.

אבל בעומק, [לא בגדרי ההלכה, אבל בעומק הדברים], האור של השמש הוא האור הגדול יותר מכל שאר האורות כולם, שזה בבחינת ה"עתיד הקב"ה להוציא חמה מנרתיקה", ובו מונח שלימות ההארה של האחד שמתגלה בנר חנוכה.

ובדקות יותר, יש מחלוקת בית שמאי ובית הלל כמה מדליקים כל יום, אבל כולי עלמא מודו בשמש שסגי בנר אחד, כאן מקום האחדות שמאחד את הכל, ובלשון אחרת והיינו הך, בכל יום יש התפרטות אחרת של נר, אבל השמש הוא תמיד אחד - זהו האחד שמחבר את כולם.

ובעומק, לב"ש מדליקים ל"ו נרות, משמונה לאחד, ולב"ה מדליקים ל"ו נרות, מאחד לשמונה. כפשוטו, אלו הם שני מהלכים, ובלשון פשוטה, באבות הקדושים יש חילוק בין אברהם ויעקב ליצחק לענין ארץ ישראל, אברהם אבינו לא נולד בארץ, בא לארץ, יצא מן הארץ וחזר לארץ. יעקב אבינו נולד בארץ, יצא מן הארץ וחזר לארץ, ושוב יצא מן הארץ ומת בחוץ לארץ. יצחק אבינו הוא עולה תמימה, לו נאמר "גור בארץ הזאת", הוא איננו יוצא ממדרגת ארץ ישראל, כולו נמצא במדרגת ארץ ישראל.

מדרגת סגי נהור דיצחק שכנגד מדרגת אורב דיון

ופשוט וברור הדבר, שגלות יון שהיתה בארץ ישראל היא גלות שהיא כנגד יצחק, כלומר, כנגד מדרגתו של יצחק, שכל הווייתו היא שהוא אינו יוצא מן הארץ, גלות שהיא מקבילה אליו, לא יכול להיות שהיא תהיה בחוץ לארץ, כי זהו כל הווייתה.

כנגד אברהם, כנגד יעקב, שייך שיהיה גלות בחוץ לארץ, כי הם היו בחוץ לארץ, משא"כ אצל יצחק אבינו, וכח היניקה של יון מיצחק ברור "להשכיחם תורתך", "החשיכו עיניהם של ישראל", זה מכח מה שנאמר ביצחק "ותכהין עיניו מראות", וככל סדר הדברים שנאמר לאחר מכן שיצחק לא ראה, כלומר, שורש הדבר הוא במי שהיה להדיא "סגי נהור" שזה מתגלה ביצחק [אף שהיה גם שורש של "כסות עינים" באברהם, וכן "ועיני ישראל כבדו מזוקן" ביעקב] שם מושרש השורש של יניקת יון במדרגת ארץ ישראל, כי יצחק אינו יוצא מארץ ישראל, ולכן גלות יון היא גלות בתוך ארץ ישראל, מהות הגלות היא חושך מכח שחשכו עיניו של יצחק, והכח הזה הוא כח יניקתם ליצור מציאות של גלות בתוך ארץ ישראל.

ומצד כך האורב שהוא אור - רב, הריבוי של אור מתגלה אצל יצחק שהוא נקרא "סגי נהור", שכמו שהוזכר בפעמים הקודמות, כפשוטו "סגי נהור" זה לשון של הפוך, אבל בעומק הוא כפשוטו, שיש לו ריבוי של הארה, והשורש של זה הוא מה שמצינו בחז"ל, שאחד מהטעמים שיצחק נהיה "סגי נהור" [יש בחז"ל כמה וכמה טעמים] בגלל שהוא הסתכל בדבר שלמעלה מהשגתו, שלכן הוא נעשה "סגי נהור", כעין מה שמצינו "אסור להסתכל בקשת", "אסור להסתכל בכהנים בשעה שמברכים", וכן הפגם שהיה בהר סיני "ויחזו את האלקים", שאסור להסתכל בשכינה, וא"כ, השורש ל"סגי נהור" הוא הסתכלות בדבר שלמעלה ממדרגתו.

ולהבין ברור, נר חנוכה לפי"ז, שנאמר בו "אין לנו רשות להשתמש בהם אלא לראותם בלבד", החידוש הוא לא שאסור להשתמש בהם, החידוש הוא שאפשר לראותם, ולא הופכים להיות "סגי נהור" מכח ההסתכלות בנר חנוכה, כי עד כמה ש"אסור להשתמש בהם", כלומר, שנרות חנוכה הם אור שמופקע מהאי עלמא, ודבר שמופקע מהאי עלמא, היה צריך להפוך את האדם להיות "סגי נהור", מציאות של חושך, זה גופא קליפת יון ש"החשיכה את עיניהם של ישראל", כלומר האורב - אור - רב, הריבוי של אור בצד העליון, יוצר מציאות של החשכה, כמו שכבר הוזכר לעיל בהרחבה, וכאשר נתקן המהלך על ידי יצחק, שקליפה של ה"כסות עינים" שהיה ביצחק נתקנת, זהו מה שגברו בית חשמונאי ונצחום, ולכן אפשר

להסתכל בדבר שא"א להשתמש בו, כאן מונח עומק ההארה של התיקון שמתגלה בנר חנוכה. זה האורב בגימטריא יצחק שאפשר להסתכל בריבוי של האור, כלומר האורב, מעמיד ריבוי של אור שיוצר החשכה, זה ה"סגי נהור" מצד הקלקול, וכאשר נעשה כח התיקון, הוא הופך להיות במדרגה שאפשר להסתכל באור שלמעלה מהשגתו.

'לראותם בלבד' דנ"ח - 'יש לך עסק בנסתרות'

אם תמיד נאמר "במופלא ממך אל תדרוש ובמכוסה ממך אל תחקור, במה שהורשית התבונן, אין לך עסק בנסתרות", אבל כש"מצאו פך שמן אחד חתום בחותמו של כהן גדול", אם הוא "חתום בחותמו של כה"ג" ומצאו אותו, א"כ "יש לך עסק בנסתרות", זה מה שמתגלה ב"לראותם בלבד", שבהארה של נר חנוכה אין בו "הציץ ונפגע" אלא דייקא "לראותם", כל השנה כולה נאמר "ראה שאין פתחיהם מכוונים זה כנגד זה, שאסור להסתכל בפתח חבירו מדין עין רעה, כמו שאומרת הגמ' בב"ב, אבל בחנוכה מותר להסתכל בפתח חבירו, ומצוה להסתכל בפתח חבירו, אפשר לראות דבר שמי רואה אותו תמיד הוא הופך להיות "שתום העין", כמו שנאמר על בלעם, שבחנוכה יש הארה לראות יותר גבוה. זה א"כ האופן הראשון של האורב גימטריא יצחק כמו שהוזכר.

גד בגימטריא אורב - הארת משיח שבימי חנוכה

האופן הנוסף של אורב בלא ו' הוא בגימטריא גר, בצד הנפול כל גר זה מי שנמצא במקום לא לו, כאשר היוונים היו בארץ ישראל, הם לא הוציאו את עם ישראל מארץ ישראל, אלא הם הפכו אותם לגרים בתוך ארץ ישראל, וזהו כמו שאמר אברהם אבינו "גר ותושב אנכי עמכם", אלא ששם זה נאמר קודם ירושת הארץ וההחזקה בה בפועל, כמו שאמרו רועי אברהם לרועי לוט.

אבל בעומק יותר, לעניינא דידן, בקצרה, כח הגר שמתגלה בהארה של נר חנוכה, מתגלה שלימות ההארה של אורו של משיח שהוא מתייחס לגרים, מתגלה שלימות ההארה של כח הגרים שהם מתווספים על בני ישראל, זה כח ההארה של נר חנוכה, מכח הארת נר חנוכה מתגלה ריבוי של תוספת כמו שהגרים הם תוספת על כלל ישראל, מצד הקלקול, הם "קשים גרים לישראל כספחת", אבל מצד התיקון, שורש הארתו של משיח, מאיר ההארה של הגרים שנעשה ריבוי של הארה של תוספת הגרים.

כל הארת חנוכה, כשזה מצטייר בקומת נפש, זה נקרא גרים.

כשזה מצטייר במדרגה של זמן, זה נקרא ימי חנוכה - הארת משיח.

כשזה מתגלה במדרגה של עולם "איסתכל באורייתא וברא עלמא", זה "תורה חדשה מאתי תצא".

ה"פך שמן אחד חתום בחותמו של כהן גדול", כמו שהוזכר לעיל, הוא מעין מקום הארון שאינו מן המידה, ולכן לא יכלו למצוא את אותו פך, כי זה מקום חדש, בקלקול זה "נעץ גבריאל קנה שבים" שמשם איטליא של יון, מקום חדש דקלקול, אבל כשזה מתגלה מצד התיקון, זוהי שלימות ההארה של נר חנוכה במדרגה של גר, נעשה תוספת של הארה, ריבוי של

הארה, והריבוי הזה "אבן מאסו הבונים היתה לראש פנה", לא "שני אבנים שחיככם זה בזה שמשם יצא אור לעולם" שמצד הקלוקל, אלא "אבן מאסו הבונים היתה לראש פנה", שלימות ההארה של מדרגת נר חנוכה, זהו "נר איש וביתו" להאיר את ה"אבן מאסו הבונים" שבאבנים שבבית, "היתה לראש פנה" - "נר איש וביתו".

[הוספה מהעמוד הסמוך במה שהוזכר בהקבלה לשיעור הנ"ל, השיעור נסוב על ע"ח ריש ש' רפ"ח ניצוצין]

האור שיש בידינו מדרגת נר - מדרגת ניצוצות

בהקבלה למה שהוזכר קודם לכן, מה שהזכרנו מהגמ' בפסחים שאור שיש בידינו השתא הוא מכח שאדם הראשון לקח שתי אבנים וחיככם זה בזה ומהם יצא אור לעולם. ההבדל בין אור עצמי לאור יוצא משני אבנים? אור עצמי הוא אור, אור שיוצא משני אבנים הוא באופן של ניצוץ, והניצוץ מתלהט ונעשה ממנו מציאות של הארה, זה נקרא מדרגת נר, ונחדד את ההגדרה, יש מדרגת אור ויש מדרגת ניצוצות, ובהקבלה לכך, יש מדרגה של אור, ומדרגה של נר, אור הוא אור, רפ"ח ניצוצין זה מדרגה של נר. טבע הנר הרי, שהוא מוציא פעמים רבות ניצוצות, שאלו הם חלק מהשמנים שלא מדליקים בהם מחמת הניצוצות שיוצאים בהדלקתם, וכהגדרה כוללת, נר נעשה מכח ניצוץ, זה נר של מוצאי שבת, וזה האור. שיש בידינו השתא בעולם, כלומר שהאור שיש בידינו השתא הוא במדרגת ניצוצות - במדרגת נר. נר מדליקים בלילה, במקום החשוך, "במחשכים הושיבני כמתי עולם", "כמתי עולם" זהו המקום של החושך, שם מדליקים נר, כלומר, מדרגת הניצוצות, שזה שער רפ"ח ניצוצין. הגדרתו הוא מציאות של הארה בבחינת נר, שהיא איננה האור העצמי. זה נקרא מדרגת רפ"ח ניצוצין, בלשון אחרת והיינו הך, אנחנו מחדדים את הדברים, כידוע מאד יש שני מהלכים שרשיים הרי, בדברי הרב, מה הם שורשי הדינים, מהלך אחד הנקרא **ש"ך דינים**, והמהלך השני הנקרא **רפ"ח דינים**, וזה סתירה עצומה בדברי הרב כמו שר' חיים ויטאל בעצמו כבר העמיד, מה הדוכרא ומה הנוקבא, אבל בהגדרה כוללת, יש ש"ך דינים ויש רפ"ח ניצוצין, וכמו שכבר הוזכר, מהלך אחד של רפ"ח שורשו הוא רק ר"פ, כלומר גימטריא של אותיות מנצפ"ך והח' זה תוספת. [גם בש"ך יש אופן שזה ש"ך ויש אופן של שכ"ה עם ה' גבורות הכוללים] ומ"מ מצד כך זה **פ"ר וש"ך**, כמו שנמצא כסדר בדברי הרב. ושורש **הפ"ר וש"ך**, **פ"ר וש"ך** עולים **שש מאות**, כלומר מציאות שלימות ההארה שמתראה בפועל של שלימות הדבר, זה מאיר קומה שלימה של כל ו"ק תחתון, זו הארה שנקראת **ש"ך ופ"ר**, מדגישים עוד פעם, בירידה מעולם עליון לעולם תחתון, התחתון נקרא ו"ק ביחס לקודם אליו שנקרא **ג"ר**, ונמצא שירידת הניצוצות שיוורדים כאן לתתא "ירדו הכלים" מקום המיתה שלהם, נבנה עולם חדש של ניצוצות, כמה ניצוצות יש שמה? **ש"ך ופ"ר**, שזה הגימטריא של **שש מאות**, כמו שהוזכר, אבל העומק שבדבר, מהי המציאות של אותה הארה, זה קומה לעצמה של הארה.

הקומה הזו היא נקראת "נר מצוה" כמו שחידדנו, רפ"ח ניצוצין, זה מדרגה של "נר מצוה".

מי שנמצא במדרגת אור, זה בלשון חז"ל יש מי שזיווגו בא אצלו ויש מי שהולך אצל זיווגו, ובלשון אחרת מסבירים רבותינו, שהגרים שמתגיירים הם בבחינת "מי שזיווגו בא אצלו" חלקי נפשו חוזרים ומתקבצים אליו, מעין מה שנאמר אצל

נח "שנים שנים באו אל התיבה" מאליהם באו, שהענפים חוזרים אליו, מי שנמצא במדרגת האור, הניצוצות חוזרים ומתאחדים באור ומעלים את הכלים אליו, זה בחינת "זיווגו בא אצלו" שהוא בחינת כלי, שאשה נקראת כלי, "אין אשה כורתת ברית אלא למי שעשאה כלי", ומי שלא במדרגה של אור, הוא יורד לתתא זה נקרא הולך אצל זיווגו, מדרגת יעקב מדין העקב שבו, "הולך אצל זיווגו" מדין ה"ישראל" שבו, זה "זיווגו בא אצלו", לכן הם חזרו איתו לארץ ישראל, ששם הוא נקרא ישראל.

"נר מצוה ותורה אור", זה מהלך פני הדברים שהוזכר, במדרגת התורה זה אור, במדרגת הנר מצוה, זה מדרגה של רפ"ח ניצוצין, מי ששורשו באצילות עיקר העבודה שלו באורות, מי ששורשו בבי"ע עיקר השורש של העבודה שלו היא בניצוצין, ויש את הנשמות שמחברים את שניהם, וזה כהבחנה גם בצורת התלמוד תורה, האם התלמוד תורה הוא באופן של "אורח מישר" שזה אור או שהתורה בנויה על אופן של קושיות וסתירות, ותשובות, קושיות וסתירות זה בבחינת "חיכך שני אבנים ומשם יצא אורה לעולם", זו ההבחנה של צורת תורה שהיא בנויה על ניצוצות, כי היא בנויה על הקשה של שני דברים, משא"כ מדרגת הזהר שזה בחינת אור בעצם, זה הארה עצמית, לא מכח שאלה - סתירה, הקשה של שני דברים. ולפי"ז, מה ששאלתם מה העבודה בעיקר, מי שחלקו באצילות אצלו לימוד הסוד שהוא בחינת הזוהר, זה עצמות ההארה, ומי שנמצא למטה, "הן הן גופי תורה" זה ההבחנה של "שני כתובים המכחישים זה את זה" ואז מגיע מציאות שכל הכחשה היא הבחנה של הסתירה שיוצרת מציאות של ניצוצות.

לקבלת העלון השבועי בדוא"ל,

וכן מקובץ שאלות ותשובות

לפי סדר הפרשיות,

יש לשלוח בקשה לכתובת:

info@bilvavi.net

[לקבלת העלון השבועי

והשו"ת דרך הפקס,

יש לשלוח בקשה

למספר הפקס]

03-548-0529

לכיהודים בנושאי "בלבבי משכן אבנה"

ניתן לפנות למערכת באופנים הבאים:

טלפון 052-763-8588

פקס 03-548-05294

ת.ד. 16452 ירושלים 9116302

info@bilvavi.net

שיעורי מורינו הרב שליט"א

מופיעים ב"קול השבוע"

ישראל 073.295.1245

USA 718.521.5231